

पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील विद्लक्षी तसेच उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना कायम विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्यास परवानगी देण्यासाठी आवश्यक असलेल्या कालबद्ध कार्यक्रमास मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक: व्हीओसी-२०११/११४७/प्र.क्र.५/व्यशि-४,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई -४०० ०३२

दिनांक: १३ जानेवारी, २०११

प्रस्तावना : व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयातील व्यवसाय शिक्षणांतर्गत माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील विद्लक्षी तसेच उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम योजना राबविल्या जातात. सद्यःस्थितीत राज्यामध्ये माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रमाच्या १६९ शासकीय, २२५ अशासकीय अनुदानित आणि ३८५ विना अनुदानित संस्था, विद्लक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या ५१ शासकीय, १२९ अशासकीय अनुदानित आणि १३९७ कायम विना अनुदानित संस्था त्याच बरोबर उच्च माध्यमिक व्यवसाय (एच.एस.सी.व्होकेशनल) अभ्यासक्रमाच्या ५१ शासकीय, ९२४ अशासकीय अनुदानित आणि ४६७ कायम विना अनुदानित संस्था कार्यरत आहेत. या अभ्यासक्रमातील नवीन संस्था किंवा अधिकच्या तुकड्यांना दरवर्षी कायम विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येते. तथापि, या बाबतचे प्रस्ताव शासनाने विहीत केलेल्या कालावधी नंतर ही प्राप्त होतात. त्यामुळे शैक्षणिक वर्ष चालू झाल्यानंतर नवीन तुकड्यांना मान्यता दयावी लागते. तसेच काही संस्था शासनाच्या मान्यता न घेता अभ्यासक्रम सुरु करतात व नंतर मुलांचे विद्यार्थ्यांचे नुकसान होऊ नये या साठी दंडात्मक कार्यवाही करून शासनाकडे मान्यतेसाठी प्रस्ताव पाठवितात. त्यामुळे या अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना मान्यता देण्याकरीता कालबद्ध कार्यक्रम ठरवून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय - व्यवसाय अभ्यासक्रमातील नवीन संस्था त्याचप्रमाणे विद्यमान संस्थेत अधिकच्या तुकड्यांना कायम विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्यासाठी दर वर्षी राज्यामधून अशासकीय संस्थांकडून प्रस्ताव मागविण्यात येतात. व्यवसाय शिक्षणाची वाढती मागणी लक्षात घेवून संचालनालयाने शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार कायम विना अनुदान तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी अर्ज मागविणे व तदनुषंगीक प्रक्रिया पारपाडण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात जाहिरात प्रसिद्ध करावी. जाहिरात प्रक्रिया दरवर्षी ३१ जानेवारी पूर्वी पूर्ण करण्यात यावी. जाहिरातीनुसार प्राप्त झालेल्या सदर प्रस्तावाची तपासणी प्रथम जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी कार्यालयाच्या स्तरावर करावी व नंतर सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण, प्रादेशिक विभाग यांनी त्यांच्या प्रादेशिक विभागीय स्तरावर एक समिती गठीत करावी व सदर समितीने या संदर्भात प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची संचालनालयाने तयार केलेल्या निकषानुसार काटेकारे पणे छाननी करावी. सदर समितीने पुढील शैक्षणिक वर्षामध्ये किती नवीन संस्थांना मान्यता देणे आवश्यक आहे याची संख्या निश्चित कंरावी तसेच आवश्यक असलेल्या संस्थांच्या तिप्पट संस्थांच्या नावांची शिफारस व्यवसाय शिक्षण संचालनालयाकडे करावी.

२. प्रादेशिक स्तरावरून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची छाननी करण्याकरीता व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय स्तरावर समिती गठीत करण्यात यावी. सदर समितीने त्यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची निकषानुसार पुन्हा तपासणी करावी व पात्र/अपात्र संस्थांच्या स्पष्ट शिफारशी सह प्रस्ताव, खाली ठरवून दिलेल्या प्रपत्रामध्ये नमूद केलेल्या अंतिम दिनांकापर्यंत कोणत्याही परिस्थितीत शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करावेत. या शासन निर्णयान्वये ठरवून दिलेल्या कालबद्ध कार्यक्रमानंतर प्राप्त झालेले कोणतेही प्रस्ताव शासनाकडून विचारात घेतले जाणार नाहीत. पुढील

शंक्षणिक वर्ष २०११-१२ पासून पूर्व व्यवसायिक, +२ स्तरावरील व्यिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम आणि उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्या कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर सुरु करू इच्छणा-या अशासकीय संस्थाकडून अर्ज/प्रस्ताव सादर करण्यासंदर्भात खालील कार्यक्रमास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	दिनांक	तपशिल
१	३१, जानेवारी	विहित नमुन्यात अर्ज मागविण्याची जाहिरात वर्तमान पत्रात प्रसिद्ध करणे.
२	१५, फेब्रुवारी	जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी कार्यालये मार्फत अर्ज विक्री व स्विकृती.
३	१५, मार्च	विहित नमुन्यात अर्ज इच्छुक संस्थांनी संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांच्या कार्यालयात सादर करावयाची अंतिम मुदत.
४	३१, मार्च	विलंब शुल्कासह विहित नमुन्यात अर्ज इच्छुक संस्थांनी संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांच्या कार्यालयात सादर करावयाची अंतिम मुदत.
५	१५, एप्रिल	जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांनी आलेल्या सर्व अर्जाची छाननी करून परीपूर्ण अर्ज/प्रस्ताव आपल्या योग्य त्या शिफारशीसह संबंधित सहसंचालकांकडे सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.
६	३०, एप्रिल	जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी-यांकडून प्राप्त होणारे अर्ज/प्रस्तावांची छाननी करून परीपूर्ण अर्ज /प्रस्ताव सहसंचालकांनी आपल्या योग्य त्या शिफारशीसह संचालकांकडे सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.
७	१५, मे	व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयास, सहसंचालकांमार्फत प्राप्त होणारे अर्ज/प्रस्ताव संचालकांच्या (व्यशि) योग्य त्या शिफारशीसह शासनास सादर करणे.
८	३१, मे	निकष पूर्ण करणा-या संस्थांना शासन स्तरावरून परवानगी देणे.

हा शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणकीय सांकेतांक क्रमांक २०११०११३१५२७२३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

२०११०११३१५२७२३००१
(शोभा वि. पट्टी)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१
- २) प्रभारी संचालक (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई -१
- ३) विभागीय शिक्षण उपसंचालक, (शालेय शिक्षण विभाग) मुंबई/पुणे/नाशिक/कोल्हापूर/नागपूर/अमरावती/लातूर/औरंगाबाद (व्यवसाय शिक्षण संचालनालयामार्फत)
- ४) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई/पुणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती/औरंगाबाद (व्यवसाय शिक्षण संचालनालयामार्फत)
- ५) सर्व जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, (व्यवसाय शिक्षण संचालनालयामार्फत)
- ६) मा.मंत्री (उ.व तं.शि.), यांचे खाजगी सचिव.
- ७) मा.राज्यमंत्री (उ.व तं.शि.), यांचे खाजगी सचिव.
- ८) निवड नस्ती (व्यशि-४)